

Ivo Mijo Andrić

VEDRE MISLI ZA OSMIJEH NA LICU

Udruga hrvatskih aforista i humorista i u 2022. godini počastila je svoje članove i čitače novim zbornikom pod naslovom *Čista petica*. To je peti zbornik u neprekinutom almanашkom nizu koji prati aktivnosti ove duhovite družbe od njezinog osnivanja 2017. godine do danas. I baš zato zaslužuje odličan naziv kako i priliči ekipi koja je od prvog zbornika *Zlatni rez*, u kome su bila zastupljena dvadeset četiri člana, narasla na družinu koja je premašila devedeset članova.

Na bogatim stranicama *Čiste petice*, uz kraće biobibliografije i fotografije zastupljenih autora i šesnaest autorica, nalazi se blizu 2000 aforizama, epigrama, satiričnih pjesama i kratkih duhovitih proznih uradaka. Glavni urednik i pisac nadahnutog predgovora Frano Vukoja, posložio je izabranu vrstu abecednim redom, vodeći računa o kvaliteti ponuđenog štiva svakog od devedeset dva zastupljenih člana. Tako je zaokružena impresivna reprezentativna zbirka stvaralaštva hrvatskih aforista i humorista u 2022. godini.

U zbirci se nalaze autori tri generacije pisaca počev od najmlađih Darka Mrkonjića i Alojza Šekrsta (1990.) do najstarijeg Martina Jakšića (1931.). Svi oni su uložili zavidan stvaralački napor da obogate hrvatski humor i aforistiku novim radovima koji potvrđuju da i ljudi zapadnog Balkana znaju biti vedri i veseli i u ovim vremenima koja su opterećena promašenim politikama, ratovima, ekonomskim krizama i kojekakvim prirodnim i neprirodnim virusima i mikrobima.

Za pisce i humoriste takva su vremena pogodno tlo i nepresušni izvori za zapisivanje duhovitih i mudrih misli u kojima se na satiričan, ironičan, alegoričan, hiperboličan i izravan način prikazuju nositelji krivih politika, štetnih odluka, nenarodnih režima, rasipništva, sluganskog odnosa prema velikim i moćnim državama i inih nepodopština koje ugrožavaju malog čovjeka i njegovu sadašnjost i budućnost. Ako već ne mogu mijenjati stanje, loše odnose i njihove kreatore i promicatelje, aforisti i humoristi mogu bar zdravim mislima i duhovitim riječima prokazati uzročnike društvene nestabilnosti i tvorce zla koje nas prati u kratkom i, za mnoge, mukotrpnom životu.

Humor je odvajkada bio melem za dušu nemoćnima i veselim ljudima, a sol na ranu onima koji unose nemir i na raznovrsne načine ugrožavaju slabije od sebe. Poticatelji ratova i sijači narodnog stradanja svojim ograničenim umnim sposobnostima nikada nisu mogli shvatiti da je svakakav mir bolji i ljudskiji od bilo kakvog rata u kome ginu i stradaju jadni i nemoćni, dok se vinovnici sukoba diče svojim veličanstvenim dosezima u takozvanom širenju ljudskih prava, demokratije, i sloboda koje se mjere brojem ubijenih, ranjenih, raseljenih u uništenih ljudi i njihovih poštenim radom stečenih domova i drugih materijalnih i duhovnih dobara. Gluhi i slijepi političari i vladari ljudskih sudbina nikada nisu mogli čuti, vidjeti niti razumjeti one koji pored njih stradaju i umiru u najtežim mukama i patnjama. Za njih je to uvijek bila obična priredba i festival sirovih i surovih strasti u kome su uživali ili uživaju bez ikakvog osjećaja za vlastitu odgovornost i za razumijevanje zla koga nanose drugima.

Leksička zrnca mudrosti i duha koja odašilju aforisti i humoristi, ako ništa drugo, probudit će nadu u mogućnost rađanja svjetla na kraju tunela u koga smo ušli izborom pogrešnih vođa i podilaženjem njihovoј sviti koje vidi samo sebe i sebi slične i bliske, a sve druge zapostavlja ili precrtava kao suvišnu i nepotrebnu stavku u svome neljudskom ponašanju i nasilnom vladanju. Hoće li se to svjetlo pojaviti u nekim budućim izborima, pitanje je za milijardu eura ili dolara svima koji daju glas za neku bolju i izvjesniju budućnost. Neka im makar zadrhti ruka kad zaokružuju one koji će im sutra krojiti sudbinu i odlučivati o njihovom pravu na mir, slobodu i iskonsku pravdu prirodnom zadanim i rođenjem darovanu.

Misao je manji ili veći duhovni teret, a pisanje nasušna potreba da se prenese poruka koja će trajati duže od svakog i svačijeg pojedinačnog života. Znaju to svi autori i autorice koji su svoje poruke ugradili u ovaj vrijedan, ali i dugovječan zbornik. On će nadživjeti svakoga od nas i podsjećati dolazeće naraštaje na godine u kojima smo živjeli i radili u korist dobra i borili se mudrom riječju i duhovitim djelom protiv tvoraca nesreća i zla.

Neke od tih poruka prenosim sa stranica *Čiste petice*, s nadom da će sumornu tamu današnjeg vremena izbrisati vedrinom i toplinom blage ljudske duše i iskrene riječi. Jer u ovom vremenu, kako kaže Slavica Bakšaj ... *Nit' sijemo, nit' žanjemo...već... uvozimo*. A aforistički veteran Josip Balaško tu misao nadopunjava poučnom rečenicom: *Ništa ne rade, pa ih je lako uhvatiti na djelu*.

Iza njih slijede misli i riječi sljedećih autora i autorica koje prepisujem abecednim redom njihovih tvoraca:

Nisu opasni oni bez sluha. Opasni su oni bez duha. (Svetislav Biljanović)

Široke horizonte zaklanjaju uski ljudi. (Drago Bosnić)

Život je aforizam koji rijetki razumiju. (Ivan Bradvica)

Zaposlen sam – gledam svoja posla. (Darko Ciglenečki)

Postoji li društvo za zaštitu od životinja? (Jozo Čizmić)

Ne radim ništa. U tome je tajna mog uspjeha. (Jandre Drmić)

Svaka budala nađe ponekog istomišljenika. (Dragutin Dubravčić)

Kravata Croata, omča oko vrata. (Nađan Dumanić)

Kad smo složili kockice, dobili smo Hrvatsku. (Zlatko Garvanović)

Ima malo pametnih ljudi. A onda se i oni ožene. (Jadranka Göttlicher)

Svi se bore za fotelje. Od rada se ne može živjeti (Ivan Grahovec)

Nisam vjerovao da imamo toliko ateista. (Abdurahman Halilović Ahil)

Nije mudrost živjeti, već preživjeti. (Sakiba Harčević)

Kad varaš samog sebe nisi varalica, nego budala. (Mate Ivandić)

Ljudska prava su kao trava. Ili se gaze, ili se kose. (Danko Ivšinović)

Novinari su najveći uzugajivači pataka. (Dražen Jergović)

Oni stoluju, mi opslužujemo. (Ivan Katić)

Uzalud čekate bolje sutra. Potrošili ste ga jučer. (Ivica Kesić)

Gdje vrijе, često i prekipi. (Miljenka Koštro)

Otvara se milijun radnih mjesta u Europi. Navalji narode! (Dragutin Lončar)

U braku crkve i države odnosi su – vanbračni. (Danica Majnarić)

Što si uspravniji, veća si meta. (Marinko Mijović)

Znati šutjeti je pola zdravlja. (Darko Mrkonjić)

Dobro izvagane riječi nikada nisu teške. (Boris Nazansky)

Istočni grijeh polako ide na zapad. (Mara Ožić-Bebek Imotica)

Na batinu se čovjek uvijek može osloniti. (Živko Prodanović)

Spavao je snom pravednika dok ga policija nije probudila. (Milan Rupčić)

Štedite vrijeme – čitajte aforizme. (Tomislav Supek)

On je svjetski čovjek. Prešao je sve granice. (Nikola Šimić Tonin)

Globalisti globalno glođu. (Jelena Šipek)

Stići ćemo ih. Nisu puno zaostali. (Zlatko Tomić)

Čitatelji su rjeđi od knjiga. (Miroslav Vukmanić)

Ako smo na krivom putu, dobro je što zaostajemo. (Frano Vukoja)

Najlakše je žeti političkim žetonima. (Mladen Vuković)

Puno je još mudrih i vedrih misli zapisano u ovom jedinstvenom libru ljudske duhovitosti. Prepuštam čitačima da ih sami otkriju. Ali, prije toga, predlažem im da u knjižnicama ili kod Udruge hrvatskih aforista i humorista potraže ovu vrijednu i nadasve zanimljivu knjigu. Sretno vam i veselo bilo čitanje i dugotrajno pamćenje svega pročitanog.